

04 Vraag van mevrouw Sabien Lahaye-Battheu aan de minister van Werk over "de motivatie van oudere werknemers om aan het werk te blijven" (nr. 4839)

04 Question de Mme Sabien Lahaye-Battheu à la ministre de l'Emploi sur "la motivation des travailleurs âgés pour continuer à travailler" (n° 4839)

04.01 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik heb inderdaad een vraag over de motivatie van oudere werknemers om te blijven werken.

Uit een onderzoek van het Instituut voor Stress en Werk blijkt dat oudere werknemers lang niet altijd gedemotiveerd zijn en vaak zelfs aanzienlijk minder stress op het werk hebben dan hun jongere collega's. De onderzoeksresultaten plaatsen de problematiek van de vervroegde uittreding duidelijk in een ander perspectief.

Opmerkelijke conclusie uit het onderzoek is het feit dat slechts 15% van de 45- tot 54-jarigen echt tegen haar of zijn zin gaat werken. Integendeel, bij de meeste late veertigers en vroege vijftigers is de motivatie nog erg groot. Weliswaar kan die motivatie letterlijk worden afgekocht, want 60% van de betrokken werknemers zegt gemakkelijk te zwichten voor een vervroegde uittredingsregeling, op voorwaarde dat die ten minste voldoende royaal is. Omgekeerd lijkt het ons dan ook aannemelijk dat bruggepensioneerden bereid zullen zijn vrijwillig hun werkzaamheden tijdelijk of deeltijds te hervatten, wanneer blijkt dat daartegenover de juiste, financiële stimuli staan.

Bij de groep van de 55-plussers wordt het healthy worker effect vastgesteld. Velen onder hen hebben vanaf die leeftijd precies minder stress en problemen op de werkvloer. Wanneer ze er de brui aan

04.01 Sabien Lahaye-Battheu (VLD): Il ressort d'une étude menée par l'Institut pour Stress en Werk que les travailleurs plus âgés sont loin d'être démotivés et seraient même beaucoup moins sensibles au stress au travail que leurs jeunes collègues. Nombre de personnes de plus de 55 ans renoncent à leur emploi sous la pression de l'entreprise. Ces résultats jettent un éclairage nouveau sur la question de la fin de carrière anticipée.

15 % seulement des personnes âgées de 45 à 54 ans se rendent au travail contre leur gré. Près de 60% des quadragénaires et des cinquantenaires seraient cependant favorables à une fin de carrière anticipée à condition de bénéficier d'avantages suffisants. Les prépensionnés souhaiteraient

geven, doen ze dat meestal onder druk van het bedrijf.

Dezelfde studie merkt voorts op dat maatregelen zoals het Ervaringsfonds, waarbij bedrijven op steun kunnen rekenen wanneer ze initiatieven nemen om 55-plussers aan de slag te houden, niet echt doorslaggevend zijn. Er wordt integendeel gepleit voor een doordacht personeelsbeleid dat oudere werknemers op dezelfde manier als de jongere collega's behandelt en hen prikkels geeft die hen blijven motiveren. Dat is immers precies wat oudere werknemers verlangen.

Mevrouw de minister, ik kreeg van u graag een antwoord op de volgende vragen.

Welke conclusies trekt u uit de studie met betrekking tot uw beleid inzake oudere werknemers?

Zal u er bij de sociale partners op aandringen rekening te houden met de studie bij het bepalen van de maatregelen in het kader van de vergrijzing?

Zal u maatregelen nemen om te voorkomen dat vervroegde uittreding van gemotiveerde, oudere werknemers als het ware wordt afgekocht door bedrijven?

Bent u van plan om de stimulerende maatregelen, die beogen om bruggepensioneerden die dat wensen tijdelijk en met behoud van rechten terug in te schakelen op de arbeidsmarkt, te bespoedigen?

Zullen de resultaten van de studie de concrete invulling van het Ervaringsfonds beïnvloeden?

Welke concrete resultaten kan het Ervaringsfonds al voorleggen?

Ten slotte, welke maatregelen neemt u om bedrijven diets te maken dat hun personeelsbeleid oudere werknemers moet blijven motiveren en hen zoveel mogelijk moet behandelen als hun jongere collega's?

04.02 Minister **Freya Van den Bossche**: Mijnheer de voorzitter, de studie bevat geen spectaculaire nieuwe resultaten. Wat deze studie aantoon, is ook al gebleken uit andere studies. De eindeloopbaanconferentie is er natuurlijk niet voor niets.

Europa heeft ons ook nog eens herinnerd aan het feit dat wij dringend werk moeten maken van een eindeloopbaanbeleid. De eerste fase, de analyse van het bestaand onderzoeksmateriaal, is afgerond. Dat was een voorzichtige eerste fase omdat men bezig was met een IPA. De werkgroep begint nu de regeringsvoorstellen te analyseren. In het voorjaar worden dan de concrete maatregelen met de sociale partners uitgewerkt. Ook deze studie kan die gesprekken mee beïnvloeden.

U doet een aantal voorstellen, geeft een aantal suggesties die in de regeringsvoorstellen vervat zitten. Ik denk aan het minder financieel aantrekkelijk maken van de vervroegde uittreding, maar ook de bruggepensioneerden en oudere werklozen financieel stimuleren om het werk weer te hervatten. Aandacht hebben voor oudere werknemers in hun personeelsbeleid wordt ook een belangrijke verantwoordelijkheid van de bedrijven. De suggesties die u doet,

probablement retravailler s'ils pouvaient jouir d'incitants financiers.

Il ressort également de cette étude que des mesures telles que le Fonds de l'expérience professionnelle ne sont pas vraiment concluantes. On plaide en faveur d'une politique du personnel qui traite les travailleurs âgés comme les jeunes et qui puisse continuer à motiver les travailleurs plus âgés.

Quelles conclusions la ministre tire-t-elle de cette étude ? Les partenaires sociaux vont-ils en tenir compte ? La ministre va-t-elle mettre en place des incitants favorisant le retour des prépensionnés sur le marché du travail ? Cette étude influencera-t-elle le fonctionnement concret du Fonds de l'expérience professionnelle ? Comment la ministre compte-t-elle s'y prendre pour inciter les entreprises à développer une politique du personnel qui continue à motiver les travailleurs plus âgés et qui les traite de la même manière que leurs collègues plus jeunes ?

04.02 **Freya Van den Bossche**, ministre: D'autres études avaient déjà fait apparaître ce que cette enquête démontre.

L'Europe nous a rappelé qu'il faut s'atteler à une politique de la fin de carrière. La première phase, celle de l'analyse du matériel de recherche, est terminée. Le groupe de travail va à présent examiner les propositions du gouvernement. Les mesures concrètes seront élaborées avec les partenaires sociaux au printemps. Cette étude peut influencer sur le cours des débats.

Les propositions du gouvernement reprennent certaines propositions de Mme Lahaye-Battheu, comme

zitten zeker vervat in de plannen die de regering op tafel wil leggen. Vanzelfsprekend moet dit nog worden besproken met de sociale partners en kunnen zij daar ook andere voorstellen aan toevoegen. Het is een beetje vroeg om te zeggen wat er precies zal gebeuren, maar in de programmawet die onlangs werd goedgekeurd staat dat er een kader is om de vervroegde uittreding, de Canada Dry's, financieel minder aantrekkelijk te maken.

U weet dat intussen een aantal aanpassingen aan het Ervaringsfonds is gebeurd. In het IPA is ook een nieuwe suggestie inzake het Ervaringsfonds gegeven, namelijk middelen prioritair aanwenden voor mensen die van een ploegenstelsel willen overstappen naar dagarbeid door het financieel verlies gedeeltelijk te compenseren. Op die manier kan men mensen ook weer langer aan het werk houden in omstandigheden die beantwoorden aan hun fysieke mogelijkheden op dat moment.

Ik denk dat iedereen overtuigd dat deze maatregelen nodig zijn. Ik hoop in de komende maanden samen met de sociale partners een aantal oplossingen terzake te kunnen uitwerken.

le caractère moins attrayant de la retraite anticipée et les stimuli financiers encourageant les prépensionnés et les chômeurs âgés à reprendre le travail. Il relève également de la responsabilité des entreprises d'être attentives aux travailleurs âgés dans leur politique du personnel. Les propositions du gouvernement doivent encore être discutées avec les partenaires sociaux, qui pourront en formuler d'autres. La loi-programme a créé un cadre tendant à rendre la retraite anticipée financièrement moins attrayante.

Depuis lors, le Fonds de l'expérience professionnelle a été adapté à certains égards. Il a été suggéré dans l'accord interprofessionnel de compenser partiellement la perte financière subie par les personnes qui veulent passer d'un système de travail en équipe à un travail de jour.

J'espère mettre au point au cours des prochains mois, avec les partenaires sociaux, une série de solutions en la matière.